

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_LH_1.SADA_01

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2A-LH-1.sada-č.01

Autor: PaedDr. Ludmila Hulvová

Datum vytvoření: červenec 2011

Název DUM: Charakteristika - žákovský návod

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: pracovní list

Klíčová slova: charakteristika, charakteristika přímá a nepřímá, slova spisovná a nespisovná, citově zabarvená, termíny, vhodný postup při tvoření charakteristiky

Anotace:

Žáci pracují s textem, který je psán neformálním stylem a jehož autorkou je pravděpodobně dívka stejného věku jako sami žáci. Při čtení se nenásilnou formou dozvědí, jak nejlépe postupovat, aby vytvořili dobrou charakteristiku osoby. V závěru odpovídají na otázky vztahující se k účelu textu, k použitému jazyku a samozřejmě k doporučenému postupu při tvorbě charakteristiky. Aktivita byla zařazena v druhé vyučovací hodině zaměřené na téma charakteristiky a byla zvolena skupinová práce.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika osoby

ÚRYVEK TEXTU

Ve škole se teď učíme charakterizovat osobu. Je jasné, že člověk, který chce popsat druhého člověka, by měl toho druhého člověka dobře znát. Aby si nevymýšlel a nevykreslil toho druhého v úplně jiném světle. Protože k čemu by to pak bylo? K ničemu! Akorát by se ten druhý urazil a bylo by po kamarádství. Samozřejmě nemluvím o spisovatelích. Ti si samozřejmě vymýšlet můžou, jsou dokonce za to placeni, aby si ve své fantazii vytvořili nějakou zajímavou postavu. Ale my ostatní jsme většinou nuceni pracovat s tím, co máme kolem sebe, přesněji řečeno - KOHO máme kolem sebe. Já toho teda na výběr kolem sebe moc nemám, ale vyberu si asi Lenku. S tou se znám už od školky.

Myslím si, že v dnešní době je strašně důležité, jak člověk vypadá, i když nám někteří dospělí říkají, že zas tak důležité to není. Prý máme hledat jiné hodnoty člověka, než je jeho vzhled – něco ve smyslu „Co je důležité, je očím neviditelné“. No, já si z toho vzala poučení, že ve školní práci omezím vnější charakteristiku. Ovšem má to jeden nepříjemný důsledek. O to víc se totiž budu muset mořit s charakteristikou vnitřní – s povahou, schopnostmi, se zájmy, s názorami, se vztahem k přírodě, ke zvířatům, k povinnostem, s chováním k ostatním lidem a já nevím co ještě A to je vlastně těžší než popsat, jak někdo vypadá.

Záleží hodně na tom, koho si člověk vybere. O někom se toho dá napsat kilometr, jak je zajímavý, a o někom jiném zas je problém napsat tři řádky. Nesmí to být lenoch, kterého nic nezajímá, nic nedělá, nic neumí, s nikým si nepovídá, nemá žádný názor. Máma říká „nemastný neslaný“. Co se o něm dá napsat? No skoro nic. Tak ty tři řádky.

I když někdy je v životě všechno jinak. Nedávno jsem viděla takový film – o přesně takovém nemastném neslaném. Jenomže on ve skutečnosti nebyl vůbec tak nemožný, jak se zdál. Byl jenom stydlivý, bojácný a doma měl neskutečný problém, o kterém nechtěl mluvit. Ostatní ho vlastně vůbec neznali.

No a jsem zase zpátky - musím popisovat někoho, koho dobře znám, a to je Lenka. Aspoň myslím, že ji dobře znám... Rozhodně jsem toho s Lenkou už hodně zažila, a tak si můžu vzpomenout, jak se kdy chovala, jak reagovala, jaké měla názory a tak.

Asi bude nejlepší, když si hned teď napíšu na kus papíru všechno, co mě o Lence napadne. Takže: malá, tlustá, pihatá, hubatá, veselá, závistivá, jedináček, husté vlasy, dobré hadry, nerada půjčuje věci, hloupá na matematiku, krásně hraje na klavír, dobré nápady na blbnutí, ukecaná, šikovná na uklízení, puntičkářka, urážlivá...

Není toho moc. Podívám se do slovníčku vlastností - ten jsme tvořili za domácí úkol s mamkou a já ho měla ze všech ve třídě nejdelší! A teď se hodí! Doplním podle slovníku asi ještě pět šest vlastností a můžu se pustit do vět.

Nějaký ten krátký úvod a už tvořím různě dlouhé věty. A snažím se tvořit spisovně a vhodně. To víte, že „ukecaná“ tam napsat nemůžu.

Střídám charakteristiku přímou a nepřímou – to jako znamená, že neuvádím jenom názvy vlastností jako v nějakém posudku od zaměstnavatele, ale občas uvedu příklad, jak se určitá vlastnost projevila. To prý je takové čtivější a víc to přesvědčí, že je to pravda. Já například napíšu o tom, jak se projevilo, že je Lenka veselá a závistivá. To mě teda dost našťvalo, moje nejlepší kamarádka, a závidí mi nové brusle!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Občas při psaní vymyslím nějakou tu originalitu, např. přirovnání, rčení a tak, aby se to paní učitelce líbilo. Ona si na to potrpí. Možná že se mi povede i nějaká humorná větička, ale nebudu to přehánět, nemá prý to být komika. Přidáme ještě krat'ouneký závěr a je to!

No a na úplný závěr si to po sobě celé přečtu a jako obvykle se zhrozím.

Co jsem to zase spáchala!!! Tohle že je moje nejlepší kamarádka? Přeskakuju v popisu sem tam..., vždyť jsem zapoměla na to a na tamto! Lenka mě zabije, jestli to bude číst. Nesmí to nikdy číst, jinak je po kamarádství. A ještě navíc jsem zapoměla i na odstavce.

Strašné učivo, ta charakteristika! Tak ZNOVU...

Otázky a úkoly k textu

1. Odkud může být úryvek převzat?

- a) Ze soukromého deníku šolačky
- b) Z románu pro dívky
- c) Z dopisu kamarádce
- d) Z příručky o výchově dětí pro rodiče

2. Proč autorka střídá charakteristiku přímou a nepřímou?

3. Jaký má autorka názor na tvrzení, že vzhled není tak důležitý?

4. Vypiš 3 citově zabarvená slova a 3 nespisovná slova a 3 odborné termíny.

5. Napiš v bodech stručné pokyny, jak postupovat při tvoření charakteristiky.